

Δήλωση διασφάλισης του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο — Έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

(2022/C 399/02)

Γνώμη

I. Ελέγξαμε:

- α) τους ενοποιημένους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ⁽¹⁾ και τις εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού ⁽²⁾ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2021 και οι οποίοι εγκρίθηκαν από την Επιτροπή στις 28 Ιουνίου 2022,
- β) τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί αυτοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

II. Κατά τη γνώμη μας, οι ενοποιημένοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2021 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάσταση της ΕΕ την 31η Δεκεμβρίου 2021, τα αποτελέσματα των πράξεών της, τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό και τους λογιστικούς κανόνες που βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων

III. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2021 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Δαπάνες

IV. Για το 2021, διατυπώνουμε δύο διαφορετικές γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) αποτελεί προσωρινό μέσο που εκτελείται και χρηματοδοτείται εντελώς διαφορετικά από ό,τι οι συνήθεις δαπάνες του προϋπολογισμού υπό το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ).

Αρνητική γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών του προϋπολογισμού

V. Κατά τη γνώμη μας, λόγω της σοβαρότητας του ζητήματος που αναλύεται στην ενότητα υπό τον τίτλο «Στοιχεία για τη θεμελίωση αρνητικής γνώμης σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών του προϋπολογισμού», οι δαπάνες του προϋπολογισμού που έγιναν δεκτές στους λογαριασμούς για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2021 περιέχουν ουσιώδη σφάλματα.

⁽¹⁾ Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών των καθαρών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις (περιλαμβανομένων πληροφοριών κατά τομέα).

⁽²⁾ Οι εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν επίσης επεξηγηματικές σημειώσεις.

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών του ΜΑΑ

VI. Κατά τη γνώμη μας, οι δαπάνες του ΜΑΑ που έγιναν δεκτές στους λογαριασμούς για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2021 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

Στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης

VII. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα (ISA) και τους κώδικες δεοντολογίας της Διεθνούς Ομοσπονδίας Λογιστών (IFAC) και τα διεθνή πρότυπα των ανώτατων οργάνων ελέγχου (ISSAI) του INTOSAI. Οι αρμοδιότητές μας, όπως απορρέουν από τα εν λόγω πρότυπα και κώδικες, περιγράφονται αναλυτικότερα στην ενότητα της έκθεσής μας υπό τον τίτλο «Αρμοδιότητες του ελεγκτή». Στην ενότητα αυτή, παρέχουμε επίσης περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία επί των οποίων θεμελιώνεται η γνώμη μας σχετικά με τα έσοδα (βλέπε σημείο **XXXV**) και τις δαπάνες του ΜΑΑ (βλέπε σημείο **XXXVII**). Επίσης, έχουμε τηρήσει τις απαιτήσεις περί ανεξαρτησίας και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές υποχρεώσεις που υπέχουμε σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας για επαγγελματίες λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας για Λογιστές. Θεωρούμε ότι τα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου που συγκεντρώσαμε είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση των γνωμών μας.

Στοιχεία για τη θεμελίωση αρνητικής γνώμης σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών του προϋπολογισμού

VIII. Το κατά την εκτίμησή μας συνολικό επίπεδο σφάλματος όσον αφορά τις δαπάνες του προϋπολογισμού που έγιναν δεκτές στους λογαριασμούς για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 είναι 3,0 %. Σημαντικό μέρος αυτών των δαπανών περιέχει ουσιώδη σφάλματα. Πρόκειται κυρίως για δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την απόδοση εξόδων, στο πλαίσιο των οποίων το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος είναι 4,7 %. Οι δαπάνες αυτές αυξήθηκαν σε 90,1 δισεκατομμύρια ευρώ το 2021, αντιπροσωπεύοντας το 63,2 % του πληθυσμού ελέγχου⁽³⁾. Συνεπώς, οι επιπτώσεις των εντοπισθέντων σφαλμάτων είναι όχι μόνο ουσιώδεις αλλά και διάχυτες στις δαπάνες που έγιναν δεκτές για το συγκεκριμένο οικονομικό έτος.

Κύρια ζητήματα του ελέγχου

Αξιολογήσαμε την υποχρέωση για τις συντάξεις και τις λοιπές παροχές προς το προσωπικό

IX. Στο τέλος του 2021, ο ισολογισμός της ΕΕ περιλαμβάνει υποχρέωση 1 22,5 δισεκατομμυρίων ευρώ για τις συντάξεις και τις λοιπές παροχές προς το προσωπικό (έναντι 116,0 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2020), η οποία αντιστοιχεί σχεδόν στο ένα τέταρτο των συνολικών υποχρεώσεων του 2021, ανερχόμενων σε 496,4 δισεκατομμύρια ευρώ (έναντι 313,5 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2020).

X. Το μεγαλύτερο τμήμα αυτής της υποχρέωσης για συντάξεις και λοιπές παροχές προς το προσωπικό, ανερχόμενο σε 109,7 δισεκατομμύρια ευρώ (έναντι 100,7 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2020), αφορά το συνταξιοδοτικό καθεστώς των μόνιμων υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Pension Scheme of European Officials, PSEO). Η υποχρέωση που έχει εγγραφεί στους λογαριασμούς αποτελεί εκτίμηση της τρέχουσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών πληρωμών που θα πρέπει να καταβάλει η ΕΕ, προκειμένου να εκπληρώσει τις συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις της.

XI. Οι παροχές που προβλέπονται στο συνταξιοδοτικό καθεστώς βαρύνουν τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Μολονότι η ΕΕ δεν έχει συστήσει ειδικό συνταξιοδοτικό ταμείο για την κάλυψη των μελλοντικών συνταξιοδοτικών υποχρεώσεών της, τα κράτη μέλη εγγυώνται από κοινού την καταβολή αυτών των παροχών, ενώ οι υπάλληλοι εισφέρουν το ένα τρίτο του κόστους χρηματοδότησης του καθεστώτος αυτού. Η Eurostat υπολογίζει αυτή την υποχρέωση ετησίως για λογαριασμό του υπολόγου της Επιτροπής, χρησιμοποιώντας, αφενός, παραμέτρους, όπως η πυραμίδα ηλικιών και το προσδόκιμο επιβίωσης των υπαλλήλων της ΕΕ, και, αφετέρου, παραδοχές σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες. Στην εκτίμηση αυτών των παραμέτρων και παραδοχών προβαίνουν οι αναλογιστές της Επιτροπής.

XII. Η αύξηση της συνταξιοδοτικής υποχρέωσης το 2021 οφείλεται κυρίως στη μείωση του ονομαστικού προεξοφλητικού επιτοκίου, το οποίο, με τη σειρά του, επηρεάζεται από τη μείωση των επιτοκίων παγκοσμίως⁽⁴⁾.

⁽³⁾ Περαιτέρω πληροφοριακά στοιχεία παρέχονται στα σημεία 1.22-1.27 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2021.

⁽⁴⁾ Ετήσιοι λογαριασμοί της ΕΕ για το 2021, σημείωση 2.9.

XIII. Το δεύτερο σε μέγεθος τμήμα της υποχρέωσης για τις συντάξεις και τις λοιπές παροχές προς το προσωπικό είναι η εκτιμώμενη υποχρέωση της ΕΕ προς το κοινό σύστημα ασφάλισης κατά των κινδύνων ασθένειας (Joint Sickness Insurance Scheme, JSIS), η οποία, στο τέλος του 2021, ανερχόταν σε 10,3 δισεκατομμύρια ευρώ (έναντι 12,9 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2020). Η υποχρέωση αυτή αφορά τα έξοδα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των υπαλλήλων της ΕΕ, που τους καταβάλλονται μετά την αποχώρησή τους από την υπηρεσία (κατόπιν της αφαίρεσης των εισφορών τους).

XIV. Στο πλαίσιο του ελέγχου μας, προβαίνουμε σε εκτίμηση των αναλογιστικών παραδοχών που αφορούν τα δύο αυτά καθεστώτα, καθώς και της σχετικής αποτίμησης. Η αξιολόγησή μας βασίζεται στις εργασίες εξωτερικών, ανεξάρτητων αναλογιστών. Ελέγχουμε τα βασικά στοιχεία στα οποία στηρίζονται οι υπολογισμοί, τις αναλογιστικές παραμέτρους και τον υπολογισμό της υποχρέωσης. Εξετάζουμε επίσης την παρουσίαση των υποχρεώσεων στον ενοποιημένο ισολογισμό και στις σημειώσεις που συνοδεύουν τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

XV. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η εκτιμώμενη συνολική υποχρέωση για τις συντάξεις και τις λοιπές παροχές προς το προσωπικό που εμφανίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό είναι εύλογη και αξιόπιστη.

Αξιολογήσαμε τις σημαντικότερες εκτιμήσεις στο τέλος του οικονομικού έτους που παρουσιάζονται στους λογαριασμούς

XVI. Στο τέλος του 2021, η εκτιμώμενη αξία των επιλέξιμων εξόδων που είχαν μεν πραγματοποιηθεί και οφείλονταν στους δικαιούχους, αλλά δεν είχαν ακόμη δηλωθεί, ανερχόταν σε 129,9 δισεκατομμύρια ευρώ (έναντι 107,8 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2020). Τα ποσά αυτά καταχωρίστηκαν ως δεδουλευμένα έξοδα⁽²⁾.

XVII. Η αύξηση της εκτίμησης αυτής ανάγεται κατά κύριο λόγο στον ΜΑΑ, το κεντρικό στοιχείο του *NextGenerationEU* (NGEU), του προσωρινού μέσου ανάκαμψης που συστάθηκε για την αποκατάσταση της άμεσης οικονομικής και κοινωνικής ζημιάς που επέφερε η πανδημία COVID-19. Οι πληρωμές προς τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού ακολουθούν προκαθορισμένο σύστημα δόσεων καταβλητέων έως το 2026. Στο τέλος του 2021, τα δεδουλευμένα έξοδα του ΜΑΑ ανέρχονταν σε 12,3 δισεκατομμύρια ευρώ.

XVIII. Για την αξιολόγηση αυτών των εκτιμήσεων του τέλους του οικονομικού έτους, εξετάσαμε το σύστημα που είχε αναπτύξει η Επιτροπή για τον διαχωρισμό των οικονομικών ετών, προκειμένου να επαληθεύσουμε την ορθότητα και την πληρότητά του στις γενικές διευθύνσεις που πραγματοποιούσαν τα περισσότερα έξοδα. Κατά τις ελεγκτικές εργασίες μας επί του δείγματος τιμολογίων και πληρωμών προχρηματοδοτήσεων, εξετάσαμε τους υπολογισμούς για τον διαχωρισμό των οικονομικών ετών, προκειμένου να διερευνήσουμε τον κίνδυνο ανακρίβειας στα δηλούμενα δεδουλευμένα έξοδα. Ζητήσαμε διευκρινίσεις από τις λογιστικές υπηρεσίες της Επιτροπής σχετικά με τη γενική μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για την κατάρτιση αυτών των εκτιμήσεων.

XIX. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι το εκτιμώμενο συνολικό ποσό των δεδουλευμένων εξόδων και λοιπών προκαταβολών προς τα κράτη μέλη που εμφανίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό είναι εύλογο.

Εξετάσαμε το περιουσιακό στοιχείο που προέκυψε από τη διαδικασία αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου

XX. Την 1η Φεβρουαρίου 2020, το Ηνωμένο Βασίλειο έπαυσε να είναι κράτος μέλος της ΕΕ. Βάσει της συμφωνίας αποχώρησης, το Ηνωμένο Βασίλειο δεσμεύθηκε να εκπληρώσει όλες τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που υπείχε υπό προηγούμενα ΠΔΠ με την ιδιότητά του ως μέλους της ΕΕ. Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, η οποία έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το Ηνωμένο Βασίλειο εξακολούθησε να εισφέρει στον προϋπολογισμό της ΕΕ και να ωφελείται από αυτόν, ως εάν ήταν κράτος μέλος.

XXI. Με τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, περαιτέρω αμοιβαίες υποχρεώσεις που βαρύνουν την ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο γεννούν ορισμένες οφειλές και απαιτήσεις για την ΕΕ. Οι υποχρεώσεις αυτές πρέπει να ενσωματώνονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ. Βάσει των εκτιμήσεων της Επιτροπής, την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, στους λογαριασμούς της ΕΕ εμφανιζόταν καθαρή απαίτηση έναντι του Ηνωμένου Βασιλείου ύψους 41,8 δισεκατομμυρίων ευρώ (έναντι 47,5 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2020), από τα οποία ποσό ύψους 10,9 δισεκατομμυρίων ευρώ εκτιμάται ότι θα καταβληθεί εντός 12μήνου από την ημερομηνία της αναφοράς.

⁽²⁾ Σε αυτά περιλαμβάνονται δεδουλευμένα έξοδα ύψους 77,8 δισεκατομμυρίων ευρώ εγγεγραμμένα στις υποχρεώσεις του ισολογισμού και 52,1 δισεκατομμύρια ευρώ εγγεγραμμένα στα περιουσιακά στοιχεία, που μειώνουν την αξία των προχρηματοδοτήσεων.

XXII. Ο μηχανισμός πληρωμών που εφαρμόζεται όσον αφορά τις αμοιβαίες υποχρεώσεις στο πλαίσιο της συμφωνίας αποχώρησης καθορίζεται στο άρθρο 148 της συμφωνίας («Πληρωμές μετά το 2020»). Το 2021, η αναφερόμενη οφειλή του Ηνωμένου Βασιλείου, βάσει των άρθρων 136 και 140-147, ανερχόταν σε 11,9 δισεκατομμύρια ευρώ. Οι συνολικές πληρωμές που πραγματοποίησε το Ηνωμένο Βασίλειο το 2021 ανέρχονταν σε 6,8 δισεκατομμύρια ευρώ. Το υπόλοιπο στο τέλος του έτους, ύψους 5,1 δισεκατομμυρίων ευρώ, έπρεπε να καταβληθεί σε πέντε ισόποσες μηνιαίες δόσεις από τον Ιανουάριο έως και τον Μάιο του 2022, σύμφωνα με τον μηχανισμό που καθορίζεται στο άρθρο 148 της συμφωνίας αποχώρησης.

XXIII. Στο πλαίσιο των συνήθων ελεγκτικών διαδικασιών μας, συζητήσαμε με την Επιτροπή τον χρονισμό, την ακρίβεια και την πληρότητα των περιουσιακών στοιχείων που αναγνωρίζονταν και των πληρωμών που είχαν πραγματοποιηθεί. Επανυπολογίσαμε τα σχετικά ποσά, προβήκαμε σε συμφωνία τους με τις υποκείμενες καταχωρίσεις και ελέγξαμε την ορθότητα των παραδοχών που είχαν χρησιμοποιηθεί.

XXIV. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η εκτίμηση του συνολικού περιουσιακού στοιχείου που αναγνωρίζεται σε σχέση με τη διαδικασία αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου απεικονίζεται εύλογα στους ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς.

Αξιολογήσαμε την επίπτωση που είχε στους λογαριασμούς η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία

XXV. Στις 24 Φεβρουαρίου 2022, η Ρωσία εισέβαλε στην Ουκρανία. Δεδομένου ότι η ΕΕ παρέχει βοήθεια στην Ουκρανία με τη μορφή δανείων και επιχορηγήσεων, αξιολογήσαμε τους υπολογισμούς της Επιτροπής όσον αφορά τη συνακόλουθη έκθεση της ΕΕ σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, καθώς και τα στοιχεία στα οποία βασίζονταν οι εν λόγω υπολογισμοί, προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι οι επιπτώσεις αυτού του σημαντικού γεγονότος απεικονίζονται ορθά στους λογαριασμούς της ΕΕ. Αξιολογήσαμε τους υπολογισμούς της Επιτροπής συγκρίνοντάς τους με τους δικούς μας, καθώς και με τα σχετικά στοιχεία.

XXVI. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι είναι σωστός ο χειρισμός της εισβολής στην Ουκρανία ως μη διορθωτικού συμβάντος, επελθόντος μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού. Οι επιπτώσεις του γνωστοποιούνται καταλλήλως και παρουσιάζονται εύλογα στους ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς.

Αξιολογήσαμε την επίπτωση που είχαν στους λογαριασμούς τα σχετικά με την COVID-19 μέτρα

XXVII. Η πανδημία COVID-19 επηρέασε σοβαρά τις οικονομίες και τα δημόσια οικονομικά των κρατών μελών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κινητοποίησε σημαντικά μέσα για την ενίσχυση των τομέων της δημόσιας υγείας των κρατών μελών και τον μετριασμό των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας στην ΕΕ. Στη δράση που ανελήφθη περιλαμβάνονταν η κατεπείγουσα χρηματοδότηση της προμήθειας ιατροφαρμακευτικού υλικού, η εισαγωγή μεγαλύτερης ευελιξίας στη χρήση της χρηματοδοτικής στήριξης από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία και η χορήγηση δανείων με ευνοϊκούς όρους στα κράτη μέλη. Οι πρωτοβουλίες αυτές είχαν σημαντική επίπτωση τις οικονομικές καταστάσεις.

XXVIII. Στο πλαίσιο των συνήθων ελεγκτικών διαδικασιών μας, ελέγξαμε τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τις δαπάνες, περιλαμβανομένων αυτών που αφορούσαν τα μέτρα που έλαβε η Επιτροπή. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τα προαναφερόμενα απεικονίζονται εύλογα στους ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς.

Λοιπά θέματα

XXIX. Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την παρουσίαση των «λοιπών πληροφοριών». Ο όρος αυτός περιλαμβάνει μεν την ενότητα με τίτλο «Financial highlights of the year» (Κύρια χρηματοοικονομικά στοιχεία του οικονομικού έτους), αλλά όχι τους ενοποιημένους λογαριασμούς ή τη δική μας έκθεση επ' αυτών. Η γνώμη μας σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς δεν καλύπτει αυτές τις λοιπές πληροφορίες, για τις οποίες δεν διατυπώνουμε κανενός είδους συμπέρασμα διασφάλισης. Στο πλαίσιο του ελέγχου που διενεργούμε επί των ενοποιημένων λογαριασμών, υποχρέωσή μας είναι να λαμβάνουμε υπόψη αυτές τις λοιπές πληροφορίες και να εξετάζουμε κατά πόσον αυτές αντιφάσκουν ουσιωδώς με τους ενοποιημένους λογαριασμούς ή με τις γνώσεις που έχουμε αποκομίσει από τον έλεγχό μας ή κατά πόσον φαίνεται να είναι ουσιωδώς ανακριβείς καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο. Εάν καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι οι λοιπές πληροφορίες περιέχουν ουσιώδη ανακρίβεια, έχουμε την υποχρέωση να το αναφέρουμε καταλλήλως. Από την άποψη αυτή, δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε.

Αρμοδιότητες της διοίκησης

XXX. Σύμφωνα με τα άρθρα 310 έως 325 ΣΛΕΕ και τον δημοσιονομικό κανονισμό, η διοίκηση είναι αρμόδια για την κατάρτιση και την παρουσίαση των ενοποιημένων λογαριασμών της ΕΕ βάσει των διεθνώς αποδεκτών λογιστικών προτύπων για τον δημόσιο τομέα, καθώς και για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Η αρμοδιότητα αυτή περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη διατήρηση εσωτερικών δικλίδων με σκοπό την κατάρτιση και παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων, οι οποίες να μην περιέχουν ουσιώδεις ανακρίβειες, οφειλόμενες σε απάτη ή σφάλμα. Επίσης, η διοίκηση είναι αρμόδια να διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές πράξεις και οι πληροφορίες που αντικατοπτρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις συμμορφώνονται με το νομικό πλαίσιο (νόμους, κανονισμούς, αρχές, κανόνες και πρότυπα) που τις διέπει. Η Επιτροπή φέρει την τελική ευθύνη για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΕΕ (άρθρο 317 ΣΛΕΕ).

XXXI. Κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων λογαριασμών, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της δυνατότητας της ΕΕ να διατηρηθεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, για τη γνωστοποίηση τυχόν σχετικών ζητημάτων και, τέλος, για την τήρηση λογιστικής βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας, εκτός εάν σκοπεύει να προβεί στην εκκαθάριση της οντότητας ή σε παύση δραστηριοτήτων, ή εάν δεν υπάρχει άλλη ρεαλιστική επιλογή.

XXXII. Η Επιτροπή είναι επιφορτισμένη με την εποπτεία της διαδικασίας κατάρτισης των οικονομικών εκθέσεων της ΕΕ.

XXXIII. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό (τίτλος XIII), ο υπόλογος της Επιτροπής οφείλει να υποβάλλει προς έλεγχο τους ενοποιημένους λογαριασμούς της ΕΕ, κατ' αρχάς, ως προσωρινούς λογαριασμούς έως τις 31 Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους και, στη συνέχεια, ως οριστικούς λογαριασμούς έως τις 31 Ιουλίου. Οι προσωρινοί λογαριασμοί πρέπει ήδη να απεικονίζουν εύλογα την οικονομική κατάσταση της ΕΕ. Ως εκ τούτου, είναι επιτακτικό όλα τα στοιχεία των προσωρινών λογαριασμών να παρουσιάζονται ως οριστικοί υπολογισμοί, προκειμένου να μπορούμε να εκπληρώνουμε τη σχετική υποχρέωσή μας που απορρέει από τον δημοσιονομικό κανονισμό (τίτλος XIII) και μάλιστα εντός των τασσόμενων προθεσμιών. Τροποποιήσεις μεταξύ των προσωρινών και των οριστικών λογαριασμών θα μπορούσαν κανονικά να ανακύψουν μόνον από δικές μας παρατηρήσεις.

Αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των ενοποιημένων λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται

XXXIV. Στόχος μας είναι, αφενός, να αποκομίζουμε εύλογη βεβαιότητα τόσο σχετικά με την απουσία ουσιωδών ανακρίβειών στους ενοποιημένους λογαριασμούς της ΕΕ όσο και σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται και, αφετέρου, βάσει του ελέγχου που διενεργούμε, να παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δήλωση διασφάλισης τόσο ως προς την αξιοπιστία των λογαριασμών όσο και ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Εύλογη βεβαιότητα σημαίνει βεβαιότητα υψηλού βαθμού, χωρίς όμως αυτό να αποτελεί εγγύηση ότι στο πλαίσιο του ελέγχου εντοπίζονται πάντοτε όλες οι πιθανές περιπτώσεις ουσιώδους ανακρίβειας ή μη συμμόρφωσης. Η ανακρίβεια και η μη συμμόρφωση μπορεί να οφείλονται σε απάτη ή σφάλμα, θεωρούνται δε ουσιώδεις, εάν εύλογα πιθανολογείται ότι, είτε από κοινού είτε εκάστη μεμονωμένα, θα επηρέαζαν οποιαδήποτε οικονομική απόφαση που βασίζεται σε αυτούς τους ενοποιημένους λογαριασμούς.

XXXV. Όσον αφορά τα έσοδα, αφετηρία της εξέτασης των ιδίων πόρων που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ΑΕΕ αποτελούν τα σχετικά μακροοικονομικά μεγέθη επί τη βάσει των οποίων αυτοί υπολογίζονται. Αξιολογούμε τα συστήματα που εφαρμόζει η Επιτροπή για την επεξεργασία των δεδομένων αυτών, μέχρι την εισπραξη των συνεισφορών των κρατών μελών και την καταχώρισή τους στους ενοποιημένους λογαριασμούς. Όσον αφορά τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους, εξετάζουμε τους λογαριασμούς των τελωνειακών αρχών και αναλύουμε τη ροή των δασμών, μέχρι την εισπραξη των σχετικών ποσών από την Επιτροπή και την καταχώρισή τους στους λογαριασμούς. Ως προς τους τελωνειακούς δασμούς, υπάρχει ο κίνδυνος οι εισαγωγείς να τους δηλώσουν λανθασμένα στις εθνικές τελωνειακές αρχές, ενίοτε δε και καθόλου. Ως εκ τούτου, οι πραγματικοί εισαγωγικοί δασμοί θα υπολείπονται του ποσού που θα έπρεπε να εισπραχθεί θεωρητικά. Η διαφορά αυτή είναι γνωστή με τον όρο «έλλειμμα τελωνειακών δασμών». Αυτά τα διαφυγόντα ποσά δεν αποτυπώνονται στα λογιστικά συστήματα των κρατών μελών για τους ΠΠΠ και δεν εμπίπτουν στο πεδίο αναφοράς της ελεγκτικής γνώμης μας σχετικά με τα έσοδα.

XXXVI. Όσον αφορά τις δαπάνες, εξετάζουμε τις πράξεις πληρωμών, αφού οι δαπάνες πραγματοποιηθούν, καταχωριστούν και γίνουν δεκτές. Η εξέταση αυτή καλύπτει όλες τις κατηγορίες πληρωμών κατά τον χρόνο της εκτέλεσής τους, πλην των προκαταβολών. Εξετάζουμε τις προπληρωμές, όταν ο αποδέκτης των κεφαλαίων παράσχει στοιχεία που αποδεικνύουν την ορθή χρήση τους και τα οποία το θεσμικό ή άλλο όργανο αποδέχεται εκκαθαρίζοντας την προπληρωμή, κάτι που μπορεί να συμβεί και σε μεταγενέστερο έτος.

XXXVII. Φέτος, για πρώτη φορά, εξετάσαμε τις δαπάνες του ΜΑΑ. Σε αντίθεση με άλλες δαπάνες του προϋπολογισμού, που βασίζονται στην επιστροφή εξόδων και/ή στη συμμόρφωση με συγκεκριμένους όρους, στο πλαίσιο του ΜΑΑ η μόνη προϋπόθεση για την καταβολή πληρωμής είναι η ικανοποιητική επίτευξη προκαθορισμένων οροσήμων ή τιμών-στόχου. Εξετάσαμε συνεπώς κατά πόσον η Επιτροπή είχε συγκεντρώσει επαρκή και κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία προς υποστήριξη της από μέρους της αξιολόγησης της εν λόγω προϋπόθεσης. Στην αξιολόγηση αυτή δεν περιλαμβάνεται η συμμόρφωση με άλλους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες.

XXXVIII. Ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε την επαγγελματική επιφυλακτικότητά μας καθ' όλα τα στάδια του ελέγχου. Επίσης:

- α) Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ύπαρξης ουσιωδών ανακρίβειών στους ενοποιημένους λογαριασμούς και ουσιώδους μη συμμόρφωσης των σχετικών πράξεων με τις απαιτήσεις της ενωσιακής νομοθεσίας, οφειλόμενων σε απάτη ή σφάλμα. Σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε ελεγκτικές διαδικασίες για την αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων και συλλέγουμε αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας. Οι περιπτώσεις ουσιώδους ανακρίβειας ή μη συμμόρφωσης οφειλόμενης σε απάτη είναι δυσκολότερο να εντοπιστούν από τις αντίστοιχες περιπτώσεις που οφείλονται σε σφάλμα, καθότι η απάτη μπορεί να συνοδεύεται από αθέμιτη σύμπραξη, παραποίηση, εσκεμμένη παράλειψη, ψευδή δήλωση ή καταστρατήγηση εσωτερικής δικλίδας. Κατά συνέπεια, ο κίνδυνος μη εντοπισμού τέτοιων περιπτώσεων είναι μεγαλύτερος.
- β) Διαμορφώνουμε σφαιρική εικόνα του συστήματος εσωτερικών δικλίδων που αποτελεί αντικείμενο του συγκεκριμένου ελέγχου μας, προκειμένου να σχεδιάσουμε τις αρμόζουσες ελεγκτικές διαδικασίες, αλλά όχι προκειμένου να διατυπώσουμε γνώμη σχετικά με την αποτελεσματικότητα του συστήματος αυτού.
- γ) Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόζει η διοίκηση, καθώς και τον εύλογο χαρακτήρα των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων στις οποίες αυτή προβαίνει.
- δ) Διατυπώνουμε συμπέρασμα, αφενός, σχετικά με την ενδεδειγμένη ή μη χρήση από τη διοίκηση της λογιστικής βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας, και, αφετέρου, βάσει των αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου που συλλέγονται, σχετικά με το κατά πόσον υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα λόγω γεγονότων ή συνθηκών που ενδεχομένως θέτουν σημαντικά εν αμφιβόλω την ικανότητα της οντότητας να συνεχίσει τις δραστηριότητές της. Εάν το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε είναι η ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας, στην έκθεση ελέγχου μας οφείλουμε να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις στους ενοποιημένους λογαριασμούς ή, εάν οι γνωστοποιήσεις αυτές δεν είναι επαρκείς, να διατυπώσουμε διαφοροποιημένη γνώμη. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται στα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου που έχουμε συγκεντρώσει μέχρι την ημερομηνία της έκθεσής μας. Ωστόσο, υπάρχει το ενδεχόμενο μελλοντικά γεγονότα ή περιστάσεις να οδηγήσουν σε αδυναμία της ελεγχόμενης μονάδας να διατηρηθεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- ε) Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των ενοποιημένων λογαριασμών, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσον οι ενοποιημένοι λογαριασμοί αποτυπώνουν τις πράξεις και τα γεγονότα στα οποία αυτοί βασίζονται κατά τρόπο εύλογο.
- στ) Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου σχετικά με τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες που αφορούν τις ελεγχόμενες οντότητες που εμπίπτουν στο πεδίο ενοποίησης της ΕΕ, προκειμένου να διατυπώσουμε γνώμη σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς και τις πράξεις στις οποίες αυτοί βασίζονται. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και τη διενέργεια του ελέγχου και φέρουμε την πλήρη ευθύνη για την ελεγκτική γνώμη που διατυπώνουμε.

XXXIX. Ενημερώνουμε τη διοίκηση, μεταξύ άλλων, σχετικά με την προβλεπόμενη εμβέλεια και το χρονοδιάγραμμα των ελεγκτικών εργασιών, καθώς και σχετικά με σημαντικές διαπιστώσεις του ελέγχου, περιλαμβανομένων τυχόν διαπιστώσεων για σημαντικές ελλείψεις στο σύστημα εσωτερικών δικλίδων.

XL. Από τα ζητήματα που αναλύσαμε με την Επιτροπή και τις λοιπές ελεγχόμενες οντότητες, προσδιορίζουμε εκείνα που είχαν τη μεγαλύτερη σημασία για τον έλεγχο των ενοποιημένων λογαριασμών και, ως εκ τούτου, αποτελούν τα κύρια ζητήματα του ελέγχου για την υπό εξέταση περίοδο. Τα ζητήματα αυτά περιγράφονται στην έκθεσή μας, εκτός εάν η γνωστοποίησή τους αντιβαίνει σε νόμο ή κανονισμό ή εάν, σε εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις, κρίνουμε ότι ένα ζήτημα δεν πρέπει να δημοσιοποιηθεί στην έκθεσή μας, καθώς πιθανολογείται εύλογα ότι οι αρνητικές συνέπειες μιας τέτοιας δημοσιοποίησης θα μπορούσαν να υπερκεράσουν τα ενδεχόμενα οφέλη της για το δημόσιο συμφέρον.

14 Ιουλίου 2022

Klaus-Heiner LEHNE

Πρόεδρος

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
12, rue Alcide De Gasperi — L-1615 Luxembourg
